

BUTLLETÍ

de l'associació cultural catalana als països nòrdics
~les quatre barres~



ANY 1986

NUM 31



Monument al general Moragues (1674?–1715), heroi de Catalunya, obra de l'escultora Rosa Martínez de madiroles, inaugurada l'any 1981 a Sort (Pallars Sobirà).

BUTLLETÍ
DE L'ASSOCIACIÓ CULTURAL CATALANA
ALS PAÏSOS NÒRDICS
LES QUATRE BARRES

Publicació (Tidskrift)	:	ISSN 0349-6120
Editor (Utgivare)	:	Les Quatre Barres Humlegårdsgatan 17 2tr ög 114 46 Stockholm Suècia
Compte Corrent Postal (Postgirokonto)	:	970916-3 Stockholm
Editor responsable (Ansvarig utgivare)	:	Ramon Cavaller
Cap de redacció (Redaktör)	:	Ramon Bohigas
Maqueta (lay-out)	:	Jordi Bota
Impressió (Tryckning)	:	Trycksam AB, Gävle
Subscripció anual (4 números)	:	Països Nòrdics, 40 corones altres països, 50 corones
Årsprenumeration (4 nummer)	:	Norden, 40 kronor andra länder, 50 kronor
Quota socis de Les Quatre Barres	:	85 corones (Butlletí inclòs)
Medlemsavgift föreningen Les Quatre Barres	:	85 kronor (med Butlletí)

oooo000oooo

SUMARI 3/1986 - Núm./nr 31, any IX (årgång 9)

Editorial.....	3
Correu.....	6
Notícies.....	8
Kulturella Nyheter från de Katalanska Länderna.....	9
LLibres.....	14
Primer contacte amb el club Escandinau de Barcelona...	17
Escània, un fenomen immens...	20
Escània, la Catalunya de Suècia.....	25
Retalls.....	32
Poesia.....	34
Entreteniments.....	35

EDITORIAL

La Diada Nacional de Catalunya, que com cada any es va celebrar el passat onze de setembre per tot Catalunya, la recordem en la secció de llibres d'aquest número presentant dues obres que parlen d'un important personatge de la nostra història, per molts completament desconegut: el general Moragues.

El lector també trobarà en el Butlletí dos articles sobre Escània (Skåne, en suec), la regió - i nació! - més al sud de Suècia, que té una història semblant a la nostra.

En aquesta editorial, volem referir-nos però als incendis forestals que l'estiu passat han destruït grans extensions de boscos als Països Catalans i que alguns de nosaltres hem vist amb els propis ulls. Només a Catalunya s'han cremat enguany 65.000 hectàrees. És l'extensió més gran mai destruïda en un sol estiu.

S'ha pogut comprovar que una bona part dels focs han estat provocats. El darrer d'importància, a la muntanya de Montserrat i que va arribar arran del monestir, ha estat fins i tot reivindicat per una organització feixista anticatalana.

Evidentment, és difícil protegir el bosc contra els actes d'aquests criminals. Però només cal comparar dos o tres normes de seguretat sueques sobre el bosc i el foc amb les de Catalunya, per adonar-nos que a casa nostra encara estem molt endarrera en la prevenció d'incendis.

Suècia: (un país humit, amb uns estius de vegades tenen més pluja que sol) prohibit encendre foc des del maig al setembre; control sistemàtic del grau de risc (classificat de 1 a 5). Advertències diàries pels mitjans de comunicació del perill existent. Catalunya: (un país sec tot l'any i encara més a l'estiu) només està prohibit fer foc al bosc durant el juliol i l'agost. Suècia: prohibit fer una foguera (per exemple a la nit de Walpurgis) sense demanar permís i sense advertir primer als bombers. Els pagesos també han de demanar permís i avisar els bombers si volen encendre foc a la seva finca. Catalunya: Tothom qui vol fa fogueres quan li ve de gust; cada estiu es fan centenars de revetlles descontrolades, amb fogueres, pirotècnia, etc.; llibertat als pagesos perquè cremin el rostoll (ho hem vist aquest estiu a Roses). Suècia: les escombraries es recullen i dipositen controladament. Catalunya: a molts pobles, descontrol total dels abocadors d'escombraries; incendis cada estiu causats per abocadors...

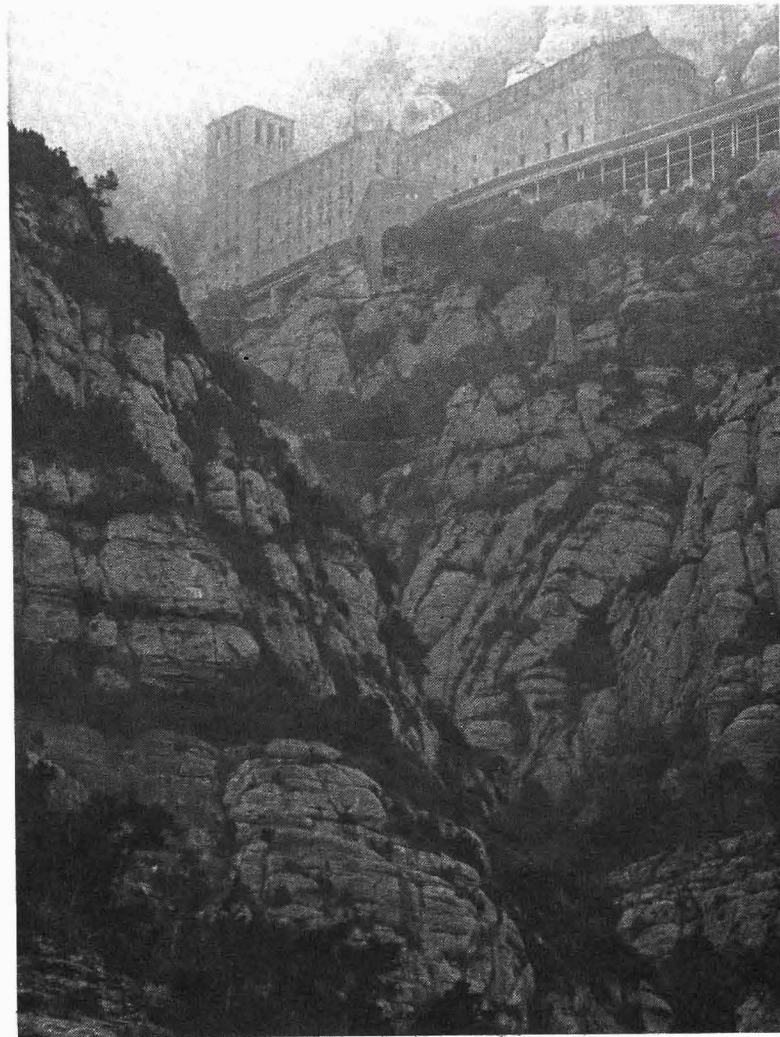
La llista es podria fer molt més llarga.

Cal dir que la gravetat dels focs ha fet que a Catalunya molta gent reaccionés ara com mai havia passat. Esperem que aquesta preocupació es converteixi en fets concrets. Veurem el coratge dels polítics catalans en adoptar unes mesures i legislació d'acord amb la gravetat de les circumstàncies. Veurem també si la promesa de Jordi Pujol, el president de la Generalitat catalana, de repoblar tots els boscos cremats i restablir-los en un plaç de cinc anys serà veritat.

De moment aquest estiu la Generalitat ha agreujat les penes als incendiàries, però no passen d'ésser una petita multa (mig milió de pessetes - unes 25.000 corones - com a màxim).

Però mentre a Catalunya s'estava aprovant aquesta lleu pena als piròmans, a Madrid posaven una pena de sis anys de presó a un nacionalista català que havia cremat una bandera espanyola!

R.B.



CORREU

Revistes i publicacions rebudes:

Diari AVUI, Barcelona
El Llamp, núms. 51-55
Lluïta, València, núms. 45, 46
EL TEMPS, València, núm. 108
Notícies de la Generalitat de Catalunya, núms. 16, 17
Revista Orfeó Català, Mèxic, núm. 5
Catalonia Today, núm. 3
Seguem, núm. 15
Lligam, Brussel·les, núms. 7, 8
Revista de Girona, núm. 116
La Veu d'Unió
BIT '92, Jocs Olímpics
35 Aplec de la Sardana, Tolosa
Acció Cultural del País Valencià, butlletí núm. 28
Butlletí informatiu del Centre Català de Rosario,
Argentina, núms. 41, 42
Quaderns de l'Obra Social, Caixa de Pensions, juny 86
Memòria 1985, Fira de Barcelona
Notícia Catalana, Casal de Madrid, núm. 9
Nostra Veu, Casal Català de Costa Rica, núm. 18
L'Esqueix, Casa Nostra, Suïssa, núm. 16
Veu de l'exili català i republicà, França
Solidaritet med flyktingar och invandrare
Zarzal, del Centro Español de Gotemburgo, núms. 5-7
La Región Internacional
Información Cultural, Ministerio de Cultura, núms. 37-39
España 86, Revista Informativa de la O.I.D.
El Mundo Obrero, 389-401
Carta de España, núms. 331-334
El País semanal
ABC semanal
Utblick, Islamisk Horisont, núm. 3
Boletín Cultural, núms. 45-57
El Socialista, núms. 406-407

Cartes i circulars:

Del Casal de Catalunya de Buenos Aires, programa celebració del centenari

De la Generalitat de Catalunya: III trobada de Casals Catalans d'Amèrica; anunci de l'aparició del vídeo informatiu de gener-abril 1986

La Fundació Pere Vergés convoca el II premi de poesia jove Salvador Espriu 1986

Anglo Catalan Society

Casa Nostra, de Winterthur, Suïssa

Catalana de Projecció

Agrupació Nacionalista Catalana, Londres

Orfeó Català, Barcelona

Orfeó Lleidatà, Lleida

Xavier Tudela i Peña ens envia retalls d'articles seus sobre "catalans de fora" publicats a la revista Presència: de Josep Ribera (Suècia), Ramon Larruy (Suècia), Lessing, Miquel Trias Fargas. Retall del diari "La Mañana", Lleida i altres retalls de Presència sobre Miami, Llibres catalans a la Biblioteca del Congrés i de Saragossa

Serveis de Cultura Popular

Ambaixada d'Espanya

Ministerio de Trabajo, sobre ajudes per assistir a campaments a Espanya

Immigranternas Riksförbund



MARGRETEJÖR,
HALLANDSESEN

GR-82

NOTÍCIES

EL DIA 24 D'AGOST, ens reunírem una quarantena de membres de Les Quatre Barres a la casa d'estiu de Joan Carles Cebrian per celebrar la ja tradicional Festa al Camp.

Encara que el temps no fos molt bo, l'esperit dels participants no es va deixar influenciar per un cel ennuvolat i d'aquesta manera les costelles s'anaren torrant al caliu encès per en Josep Domènech i en Joaquim Vall, mentre en Josep Ferrero i senyora anaven preparant l'all i oli que va sortir lligadet i rodó, i amb un gust d'all que es feu notar a l'autobús de tornada cap a Estocolm.

La por a un ruixat va fer que per dinar ens posessim a sota els porxos de tres cases veïnes, cosa que ens va repartir en tres comunitats de comensals.

Tot va ésser brufat amb un "René Barbier" negre i saborós. No ballàrem sardanes, el temps no ho permeté.
/R. CAVALLER.

*

ELS SOCIS Jordi Bota i Bodil Ceballos han tingut l'alegria de veure llur unió premiada amb un masclet que va néixer a la ciutat de Gävle, i que es dirà Pau. Enhorabona!/R. CAVALLER

KULTURELLA NYHETER FRÅN DE KATALANSKA LÄNDERNA

Böcker

INTOLERANS är förklaringen till många grymma företeelser i Spaniens och Frankrikes historia. Båda länderna har en välfyllt meritförteckning i ämnet. Mest känd är den religiösa intoleransen: i Frankrike med utrotningskrigen mot albigenserna på 1200-talet och mot hugenotterna på 1600-talet, i Spanien med inkquisitionen.

Men samma fanatiska mentalitet som krävde att alla skulle ha en enda religion, kom snart att fordra att alla inom landets gränser bara skulle tala samma språk som makthavarna. I Spanien blev det kastilianska (senare kallad spanska) och i Frankrike franska. Båda länderna bestod av flera folk med olika språk, och de icke fransk- eller spansktalande gick naturligt nog inte med på detta frivilligt.

De metoder som statsmakten använde mot katalanerna kan man läsa om i boken "LA PERSECUCIÓ POLÍTICA DE LA LLENGUA CATALANA" (Den politiska förföljelsen av det katalanska språket) av Francesc Ferrer i Gironès. Författaren gör en omfattande historisk undersökning av lagstiftningen, reglerna och metoderna som de spanska respektive franska myndigheterna tillämpat mot katalanskan sedan 1600- och 1700-talen, då man i de båda staterna efter flera års krig avskaffade självstyret i de katalansktalande regionerna. Francesc Ferrers bok kom ut hösten 1985 och har blivit en bäftsäljare, med tre utgåvor redan utsålda.

I Catalunya Nord - det katalansktalande området som Frankrike annekterade 1659 efter krig mot Spanien - började förföljelsen några år senare. I fredsfördraget

som fransmännen undertecknade 1659 med Spanien och som Francesc Ferrer återger i sin bok, förband sig Frankrike att respektera katalanernas "... rättigheter, avgiftsfriheter, grundlag och frihet...". Detta löfte sveks dock snart. Alla katalanska institutioner avskaffades.

Plötsligt var inga testamenten eller officiella handlingar giltiga om de inte var skrivna på franska. All undervisning skulle vara på franska, liksom predikan i kyrkan och katekesen. Att begagna andra språk - "patois" (slang) kallades de - sårade "den franska nationens ära", som det stod i den kungliga kungörelsen. Man förbjöd befolkningen att studera i Katalonien i Spanien, som till 1714 bevarade sitt självstyre. Jesuiterna medverkade aktivt till språkmordet i Catalunya-Nord. Men förordningarna räckte inte för att få katalanerna att överge sitt språk. Man började då med böter och allt hårdare straff.

När den franska revolutionen kom ett hundra år senare innebar det inte någon lättnad för den katalansktalande befolkningen utan tvärtom. Franskan fick då namnet "frihetens språk" av de nya makthavarna medan katalanskan och de andra språk som talades inom Frankrikes gränser var "feodalismens språk" och skulle utplånas.

I de Katalanska Länderna i Spanien började förföljelsen i och med nederlagen (1707 i Valencia, 1714 i Katalonien och 1715 på Mallorca) i tronföljdskriget. Mot slutet av sitt liv, hade den spanske kungen Karl II tvingats till att ändra sitt testamente och välja som efterträdare Filip V, sonson till den franske kungen Ludvig XIV. Flera länder, bl a England, Holland, Österrike och Portugal opponerade sig mot att Frankrike på så sätt ökade sin makt i Europa, bildade en allians och förklarade krig mot Spanien och Frankrike. De Katalanska Länderna reste sig också mot Filip V. Enväldet i Frankrike och politiken som där fördes mot katalanskan skapade misstro mot den nya kungen och ledde till upproret. Sedan drog sig alliansen ur kriget och de Katalanska Länderna lämnades åt sitt öde.

När franska och spanska trupper under franska generaler lyckades krossa katalanernas hårda motstånd tillämpade Filip V ungefär samma metoder som i Catalunya Nord. Självstyret och de katalanska institutionerna avskaffades. Nya skatter infördes och de katalanska militära skolorna, vapenfabrikerna och varven för örlogsfartyg stängdes (ännu idag finns det inte en enda vapenfabrik eller militärskola i Katalonien). Kastilianskan, alltså spanskan, blev "Spaniens språk". Kataloniens fem universitet stängdes. Bara ett nytt fick byggas, men i en liten avlägsen stad på landsbygden (Cervera). I städer som Alicante blev det bötesstraff (1784) om man talade katalanska offentligt. Inte ens till Gud skulle man använda det egna språket och man förbjöd så småningom även katekesen och alla religiösa böcker på katalanska.

Författaren påpekar att allt detta bara kunde göras under en militär ockupation. I Barcelona byggde man omedelbart efter inmarschen 1714 ett citadell, för att ha staden under kontroll.

Trots allt fortsatte folket att tala katalanska och den gynnsamma ekonomiska utvecklingen, särskilt i Katalonien, under 1800-talet återgav befolkningen självtilliten och förnyade dess intresse för den egna historien och språket. Man vågade åter börja att skriva och trycka böcker på katalanska trots alla förbud. Enstaka perioder av demokrati gav katalanerna möjligheten att i parlamentet i Madrid kräva att deras språk åter skulle bli officiellt.

Författaren återger i boken delar av debatterna. Man kan se att härskarmentaliteten och intoleransen präglar de flesta uttalandena från de spanskspråkiga politikerna. Till och med många spanskspråkiga intellektuella, bl a Unamuno och Ortega y Gasset, sällade sig till dem som stödde de hinder som fanns för en normalisering av katalanskans användning.

Den svåraste tiden för det katalanska språket blev ändå Francodiktaturen, skriver Francesc Ferrer. I en sammanfattning av förföljelsen 1714-1976 säger han att "det finns få folk i världen som har gett prov på ett så stort motstånd mot en så grym förföljelse. Makthavarna hade allt: lagarna, de krigs- och psykologiska vapnen, massmedia, avskedanden, domarna och tjänstemännen, ibland även biskoparna och alltid militärerna".

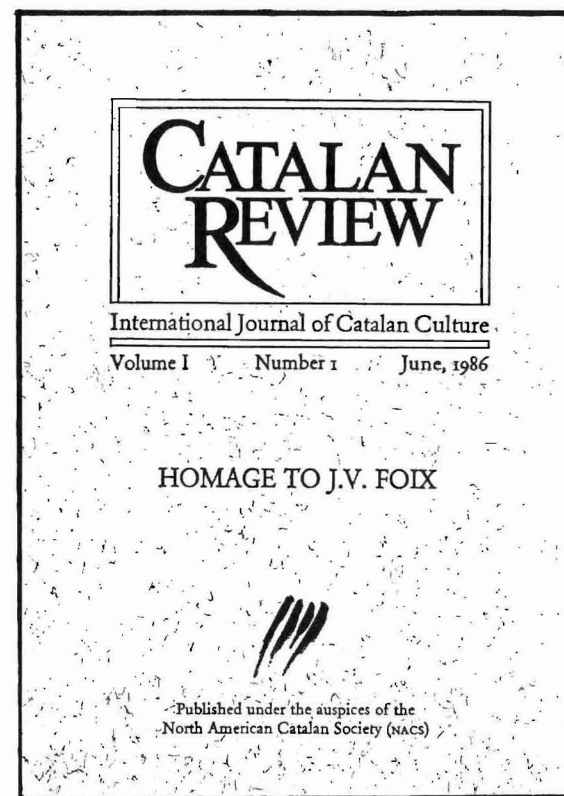
I dagens läge, trots den nuvarande demokratin, är lagstiftningen fortfarande restriktiv mot katalanskan. Den centrala regeringen i Madrid har satt sitt veto på flera paragrafer om språket, vilka enhälligt godkänts av de katalanska och mallorkinska autonoma parlamenten. Dagen då makthavarna i Madrid inte längre sätter upp hinder för att katalanskan skall få samma ställning som franskan eller italienskan i Schweiz, eller som flamländskan i Belgien, är fortfarande avlägsen. För de flesta katalanerna är Spanien fortfarande bara en demokrati inom citationstecken.

*

Tidskrifter

"CATALAN REVIEW" är en ny tidskrift på engelska utgiven av NACS (North American Catalan Society) och Edicions dels Quaderns Crema i Barcelona. Syftet med tidskriften är att introducera den katalanska litteraturen i USA och Kanada, där NACS är verksamt, och internationellt. Catalan Review skall komma ut två gånger årligen och det första numret tillägnas helt poeten J.V. Foix.

*



Omslaget på tidskriften CATALAN REVIEW, utgiven av North American Catalan Society

Allmänt

POETEN PERE QUART (pseudonym för Joan Oliver), ansedd som en av de fem viktigaste katalanska poeterna i vårt sekel, dog i våras 87 år gammal. Hans produktion är begränsad, men omfattar även teater, berättelser, översättningar och journalistik. "Les Decapitacions" (Hals-huggningarna) (1934) gjorde honom känd och etablerad som författare. Efter inbördeskriget levde han nio år i exil i Chile. Han har gett ut flera poesisamlingar, den sista "Poesia empírica" 1981. 1970 belönades han med det stora katalanska priset Premi d'Honor de les Lletres Catalanes.

LLIBRES

Dos llibres sobre el general Moragues:

1) "Homenatge al general Moragues, heroi de Catalunya" incloent una biografia (per Renada Mathieu), articles i homenatges històrics, actualitat de la figura de Moragues i la poesia que Àngel Guimerà va dedicar-li. Ed. Generalitat de Catalunya, 114 p.

2) "General Moragues, màrtir de Catalunya", de Lluís Pujal i Carrera. Editorial Pòrtic, 228 p.

La figura que sempre es recorda l'Onze de Setembre és Rafael Casanova. Durant molt temps en canvi ha restat en l'oblit el general Moragues, un dels lluitadors més enèrgics contra el filipisme i persona de gran prestigi entre el poble català durant la guerra de Successió.

Ell, víctima dels filipistes, ha estat més que altres víctima d'un altra tipus de guerra feta posteriorment a 1714 contra gran part de la nostra història i les nostres arrels. El seu nom no es troba, ni amb ortografia antiga ni moderna, ni tan sols en la Gran Enciclopèdia Espasa, que amb els seus 70 volums és una de les obres de consulta més extenses del món.

"Si a la resistència catalana contra Felip V hi ha una figura que en veritat ho dóna tot a la causa, ..." diu Baltasar Pòrcel en el pròleg del llibre de Lluís Pujal, "és la de Josep Moragues. Doncs allí resta, a l'oblit ...", i continua "... qui va dur les coses fins a la darrera conseqüència fou Moragues, que va lliurar a la causa tots els diners que tenia, que hi implicà família i amics, que no va voler fugir ni rebre cap facilitat, que va mantenir l'esperança i va lluitar més enllà de tota possibilitat ...". La de Josep Moragues, explica Pòrcel "és una història terrible, exaltada que inunda de pietat. Una història catalana, tossuda, fidel, irreal i romàntica".

El llibre de Lluís Pujal és bàsicament de testimoni. Com a biografia té també el detall sorprenent d'incloure converses - evidentment imaginades - entre Moragues i els que l'envoltaven. L'autor, però, també fa un gran ús de la documentació històrica existent sobre Moragues i ens ofereix un relat molt viu del general i la seva enèrgica actuació durant la guerra.

Els antecedents d'aquesta guerra es pot dir que comencen l'any 1700 amb la mort a Madrid del rei Carles II, que no deixà descendència. El nostre país, diu Lluís Pujal, estava molt sensibilitzat des de la guerra dels Segadors de l'any 1640, que culminà amb el Tractat dels Pirineus (1659), mutilant Catalunya amb la pèrdua del Rosselló, el Conflent, el Vallespir i la meitat de la Cerdanya. El pare de Carles II, Felip IV, es mostrà generós envers Lluís XIV, perquè allí es pactà el casament, interessat, de la seva filla amb el rei francès. Per altra banda, el rei espanyol en el seu testament havia exclòs a perpetuïtat la casa dels Borbons del tron d'Espanya.

En el primer testament Carles II anomenà hereu al tron l'emperador Leopold I d'Austria, qui cedi els drets a l'arxiduc Carles, el seu fill. França era llavors la primera potència d'Europa i desencadenà una gran campanya contra la decisió de Carles II, un rei dèbil de caràcter, qui coaccionat va fer finalment un nou testament a favor de Felip V, nét del rei francès Lluís XIV.

Gran Bretanya, Holanda i l'Imperi austríac, oposats a l'enfortiment de França a través d'aquest assentament al tron hispànic, van formar la Gran Aliança, declarant el 1702 la guerra a França i Espanya. Els catalans temien un absolutisme com el de Lluís XIV. A més havien vist com l'estat francès no havia complert els compromisos del Tractat dels Pirineus de respectar l'autonomia de la part de Catalunya incorporada a França, fet que havia desembocat en un aixecament popular. Tot això va fer que

junt amb Aragó, València i les Balears finalment es decantessin cap a la candidatura de l'arxiduc Carles en el bàndol aliat.

La mort el 1711 de l'hereu de l'imperi austríac va fer canviar el panorama polític europeu. L'arxiduc Carles, passava a ésser el successor, fet que incorporava la corona d'Espanya a l'imperi austríac. Pels aliats, el perill de l'hegemonia francesa no era llavors tan temible com aquesta altra, diu R. Mathieu en el llibre editat per la Generalitat. Per tant, cessà pràcticament l'ofensiva aliada als fronts europeus i es reprengheren els contactes preliminars de pau. Entre les potències s'estava gellant el tractat d'Utrecht, que havia d'instituir l'abandó de Catalunya a la seva sort, com així va passar.

Un temps després de caure Barcelona, l'onze de setembre de 1714, al cap de 13 mesos de resistència davant de tropes espanyoles i franceses, Moragues fou empresonat, brutalment torturat i finalment executat com un vulgar malfactor. Per més humiliació encara, el seu cap va ésser exposat dins d'una gàbia a Barcelona, al Portal de Mar, durant més de dotze anys (fins el 1727).

Vet aquí, doncs, dos llibres interessants per qui vulgui conèixer un important personatge de la nostra història. /R. BOHIGAS.



PRIMER CONTACTE AMB EL CLUB ESCANDINAU DE BARCELONA

No és estrany que els escandinaus que viuen a Barcelona també tinguin el seu Club. Però si ara us en puc parlar és gràcies a una trobada amb la vice-presidenta, Lena Hagman.

Aprofitant una estada a Estocolm el mes d'agost passat, Lena Hagman em va telefonar i quedàren de veure'ns al cafè Talia. Al començar a parlar amb ella vaig comprovar desseguida que malgrat haver viscut 25 anys a Barcelona, no havia perdut aquell no sé què que defineix la dona sueca.

Li vaig preguntar si volia un cafè. "No gràcies." em digué, "Prefereixo un suc. Fa anys que vaig deixar l'hàbit tan suec de beure cafè a totes hores". Quina casualitat, pensava jo mentrestant. Una barcelonesa a Estocolm, àvida de notícies sobre les activitats del Club Escandinau a Barcelona, i una sueca que viu a Barcelona i que té el mateix interès per conèixer la tasca de Les Quatre Barres a Escandinàvia.

Després d'una agradable estona de conversa sobre temes generals ens vam posar a parlar de les nostres respectives associacions. Em va dir que era aquí per intentar embastar el projecte d'una setmana escandinava a Barcelona, que tenien la intenció de portar a terme amb motiu del 60 aniversari del Club el mes de març del 87. "Tanmateix crec que serà una tasca difícil," va recalcar, "perque exigeix una dedicació plena dels organitzadors." Lena Hagman tenia la intenció de presentar el projecte a les autoritats sueques, a Exportrådet (el Consell Suec d'Exportació), a l'Institut

Suec i també a empreses d'aquí amb representació a Barcelona.

Em va dir que el club actualment tenia uns 85 socis. Abans eren més però per diferents motius el nombre s'ha anat reduint. "A més a més" m'explicà "ens hem quedat sense local i això encara ha fet minvar més el nombre de membres. És una pena perquè som molts els escandinaus que vivim a Barcelona". Però ella creu que la setmana escandinava que volen organitzar desvetllarà l'interès pel Club.

Vaig preguntar-li sobre les dificultats de trobar local. "És qüestió de diners" s'exclamà. "El fet d'ésser pocs socis i abonar una quota reduïda - 2000 ptes per soci o 3000 per família - és el nostre problema gros".

Vaig pensar per dintre meu que aquelles paraules m'eren familiars; els mateixos dubtes, les mateixes necessitats, els mateixos problemes.

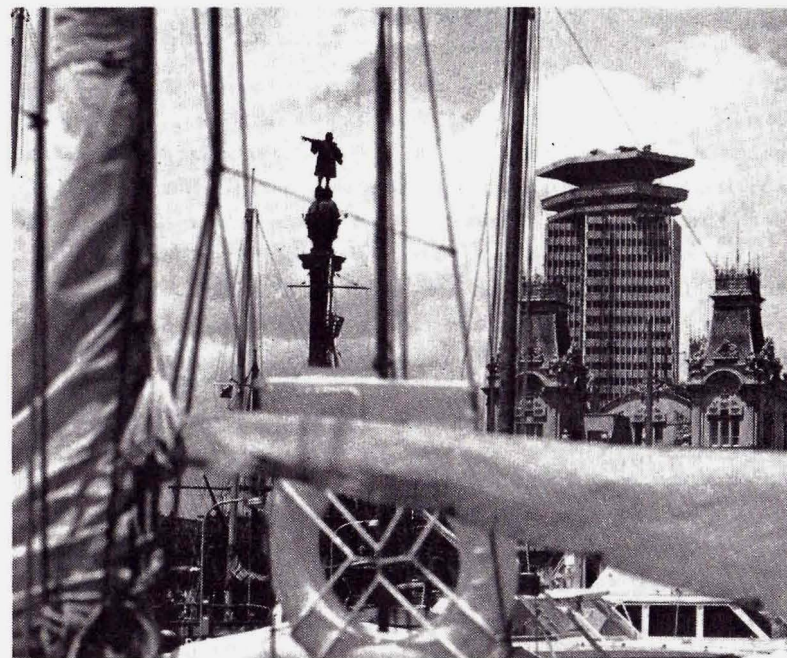
Vam parlar de les activitats de Les Quatre Barres i de les del Club. Ells celebren les festes nacionals "especialment el basar de Nadal on hi ve molta gent, atrets sobretot per la taula de menjar típic nadalenc escandinau". El Club no organitza directament classes de suec, noruec o danès però hi ha una noia que dóna lliçons de suec. "No hem tingut cap tipus d'ajuda per ara, però espero aconseguir una subvenció de l'estat suec" em va dir. En parlar de la Universitat i preguntar-li jo si a Barcelona hi havia una càtedra de llengües escandinaves, Lena Hagman em va respondre amb un "rotundament no". "El meu fill" va confessar, "ha hagut de venir a Suècia a fer un curs intensiu per millorar els seus coneixements de suec. Ens surt caríssim".

Lena Hagman ha estat casada amb un català i té dos fills. Han estudiat a l'Escola Thau, de reconegut catalanisme. Ella se sent plenament identificada amb Catalunya.

Hem estat parlant més d'una hora. Ella es mira el rellotge. Té una visita important a les 5 i ens hem d'acomiar. Li prego que ens tingui al corrent de com es desenvolupa l'organització de la Setmana Escandinava.

Abans de separar-nos li dono uns exemplars del nostre Butlletí. "El Club Escandinau", em diu Lena Hagman, "també publica una revista, però no regularment i ni molt menys tan ben feta com la vostra."

MARIA ROSA FAURE DE DOMÈNECH



ESCÀNIA, UN FENOMEN IMMENS...

Quan la presidenta de Les Quatre Barres em va preguntar si volia escriure un article sobre Escània, em vaig recordar del que l'escriptor suec Harry Martinsson va declarar una vegada a Örebro quan li van demanar la seva opinió sobre les dones: No es pot tenir cap opinió sobre un fenomen tan immens...

Un dels molts nobles d'Escània, R. H. Stjernsvärd, va escriure el 1838 una de les millors definicions que jo conec del seu estimat país:

Junt a Suècia hi ha enganxat un petit tros de terra
que es diu Escània
per ensenyar a aquesta Suècia
com és la resta d'Europa

Hi ha ignorants al nord de la frontera amb Småland que creuen que Escània es pla i sense interès. Pocs mals entesos poden ésser pitjors. L'únic que manca a Escània són muntanyes; però perquè moure's verticalment quan es pot fer horitzontalment? Com a compensació Escània té amples planúries i majestuoses formacions geològiques que es troben entre les més fèrtils d'Europa. Però no se les ha oferit als escanesos en una safata; darrera els productes del "graner" hi ha un treball enorme durant milers d'anys.

També tenim boscos

Al nord d'Escània sobretot s'extenen uns fermes boscos. Malauradament durant llarg temps han estat exposats a la contaminació de l'aire de l'Europa Oriental i Occidental i la Gran Bretanya, i per mirar de salvar-los s'estan

fent intensos treballs de recerca.



Nosaltres els escanesos tenim fama de vanagloriar-nos, però això és del tot fals; només diem la veritat. No era vanaglòria el que feia que abans, durant períodes més opulents, la cancelleria del govern a Estocolm s'anomenés "l'ambaixada d'Escània"! Considerem que tenim una dignitat natural basada en uns coneixements serens. Karl Ragnar Gierow explica un relat il·lustratiu: Corsaris anglesos van capturar un navili d'un noble escanès (= danès), Nils Clausson Sparre, senyor de Ellinge i Wik. Sparre va escriure varies vegades sobre aquest assumpte al rei d'Anglaterra, Enric VII, però no va rebre cap resposta de la seva exigència de compensació per la pèrdua de la nau.

Llavors Sparre es va enfurismar i envià una carta en la que revocava la situació de pau entre ell i la corona anglesa. Gierow: "amb lo qual a les pàgines de la història mundial s'hi afegia una nova plana a la que fins ara no s'hi ha anotat cap altre nom: la llista dels particulars que han declarat la guerra a Anglaterra."

Calmats i previnguts

Ara no som tan belicosos, si bé el Partit d'Escània ha aixecat el to de veu contra part de les beneiteries que ens afluixa la potència ocupant d'Estocolm. Certes exageracions no disminueixen el valor d'aquesta oposició.

Malgrat tot, en general els escanesos som un poble pacient, que sense protestes ni masses crits ens hem resignat als dictats d'Estocolm, la capital de caire provincià que desgraciadament Birger Jarl va emplaçar als ravals de la civilització.

Això va succeir durant una època en la que les comunicacions per mar eren considerablement més simples i efectives que per terra, on éren obstaculitzades per camins pèsims, sovint poc més que senders de ramats i per quilòmetres i quilòmetres de boscos. Llavors Escània pertanyia a Dinamarca, que estava solament a pocs quilòmetres a l'oest, separada d'Escània per "un Hellespont nòrdic amb perfil clàssic" - és a dir l'Öresund - i Escània va experimentar llavors el seu primer període d'esplendor en èpoques històriques, una conseqüència de l'abundant pesca de l'arengada.

Després va venir la Reforma i les guerres contínues amb Dinamarca, però la frontera de 1658 entre Suècia i Dinamarca va ésser la definitiva, per bé i mal.

Durant els últims temps l'interés de la potència ocupant per la província més al sud ha estat molt fred; les crisis econòmiques d'Escània en són testimoni. És clar que aconseguirem sortir-nos del fangal, però això porta temps i exigeix iniciatives.

Sempre el mar

Sigui on es sigui d'Escània mai s'està a més de 50 km del mar, una circumstància que no hi ha dubte ha influït en el caràcter de l'escanès. Durant milers d'anys ha pogut mirar cap els amplis horitzonts adquirint així una mica d'anyorança llunyana en la mirada, un desig indòmit de cercar on és l'unió de l'arc iris amb la terra. Durant l'època vikinga això va donar resultats pràctics en forma de botí i pedres rúniques esculpides en memòria de guerrers marins caiguts, i durant l'època de la navegació a vela era molt important la quantitat de companyies navilieres i naus matriculades a Escània, que quasi igualava la situació a Åland.

Per tant els escanesos van posar rumb cap a països llunyans: Bizanci, Kiev i altres llocs, aprofitant l'ocasió per fundar Rússia, quelcom que haurien d'haver evitat. També es van dirigir cap l'oest, a Irlanda i Escòcia, Normandia i la Hispània.



Com és sabut, no a tot arreu els van rebre amb els braços oberts, aquests teutons de la contrada al voltant

del riu Tjute, al sud-est de Helsingborg i l'hothits del districte de Luggude, per solament anomenar-ne un parell. Durant els últims anys han estat rehabilitats: la història de la seva barbàrie la van escriure els seus repetanis amfitrions d'ultramar. Els vikings éren senzillament comerciants, si bé els seus mètodes a cops podien ésser un xic bruscs quan l'altra part, segons el seu parer, presentava una oferta desventajosa o intentava allargar les negociacions.

Falsterbo o les Bermudes?

Amb el pas del temps, com ja s'ha dit, ens hem tornat menys bel·licosos i per tant no hi ha cap perill pels que visiten la nostra bonica regió, cosa de debò recomanable. Tenim quilòmetres i quilòmetres de platges de sorra, aigües netes al Bàltic i a l'Öresund, una cuina famosa, sobretot en la majoria de paradors! - i possibilitats de totes les classes d'esports que un turista exigent pugui desitjar. Què tenen les Bermudes que no tingui Escània? Malgrat que la majoria d'escanesos van a la costa per l'estiu, no hi ha perill d'aglomeracions o "overbooking".

Bé, això no ha d'ésser un fullet turístic sobre Escània, però per altra banda, no s'ha d'ometre la veritat...

Un dels avantatges d'Escània, naturalment, és que si com els vikings hom sent enyorança de països denllà de l'horitzó, aquest enyor pot satisfer-se amb molt poc temps gràcies als enllaços per l'Öresund i el mar Bàltic cap a Dinamarca i Alemanya, per continuar al destí desitjat...

Per sort, també hi ha comunicacions en sentit contrari...

GUNNAR RUUD
Traducció R. Bohigas

ESCANIA, LA CATALUNYA DE SUÈCIA

A Suècia ens fem solidaris amb les minories d'altres pobles, però poc sovint parlem de les pròpies. Potser és degut a la manca d'informació sobre la història que no és "la nostra". Un alumne escolar espanyol gairebé no estudia la història de Catalunya i també els suecs estudien ben poc la d'Escània, Gotland o dels lapons. A més, la història és diferent segons la perspectiva des de la que s'observi. Per exemple, els reis propis són els herois mentre que els rivals són uns malvats. Un cas il·lustratiu és Kristian el Bo de Dinamarca que a Suècia se'l coneix generalment per Kristian el Tirà.

Que a Escània encara hi hagin grups que lluitin per aconseguir un país lliure no és estrany si es té en consideració la forma que aquesta nació ha estat tractada per suecs i danesos al llarg del temps. (Com país fronterer estava molt exposat). La frontera natural entre Suècia i Escània, que "no hi és" segons molts suecs, era ben natural durant els segles passats. Llavors era molt més fàcil atravesar el mar que no els espesos boscos, amb tots els seus bandits i altres perills que separaven ambdós països. Escània va ésser devastada nombroses vegades per gent de la regió sueca de Småland, de manera que Suècia, tractant-se d'una potència estrangera, va guanyar-se el pitjor odi.

Com tots sabem l'Edat Mitjana era una època sagnant en la que la moral no estava precisament en ple apogeu. En el regne de Dinamarca el regicidi va estar de moda durant llarg temps i l'assassí era correntment algun germà ambiciós. Les constants guerres, saquejos, guerres civils, etc., etc., afeblien ensem l'economia del país

i la unió interna. Igual com a tot arreu era usual que els dirigents fossin gent inepta, però de fet alguns reis van aconseguir la unió del seu poble i donar prosperitat al país.

El període més sagnant de la història d'Escània és sense dubte quan el país va lluitar contra els suecs i finalment va ésser incorporat a Suècia. Segons certes fonts es va deixar en vida solament el 20% de la població d'Escània i a Escània. Molts van morir en las guerres de guerrilles, altres se'ls enviava a lluitar a favor de la seva nova pàtria i alguns van ésser sencillament afusellats sense més cerimònies. Les dones, per manca de millor van haver de passar-se a l'enemic mortal, els de Småland, i d'aquesta manera la suequització va ésser força ràpida. La llengua va canviar, els costums van rebre influències i ara fins i tot el pa d'Skogaholm comença a penetrar en el mercat d'Escània. (No és això passar de taca d'oli?). Malgrat la suequització, o potser precisament perquè hi és, es manté una resistència contra "la potència ocupant" d'Estocolm. Una resistència que notem clarament a l'article de Gunnar Ruud.

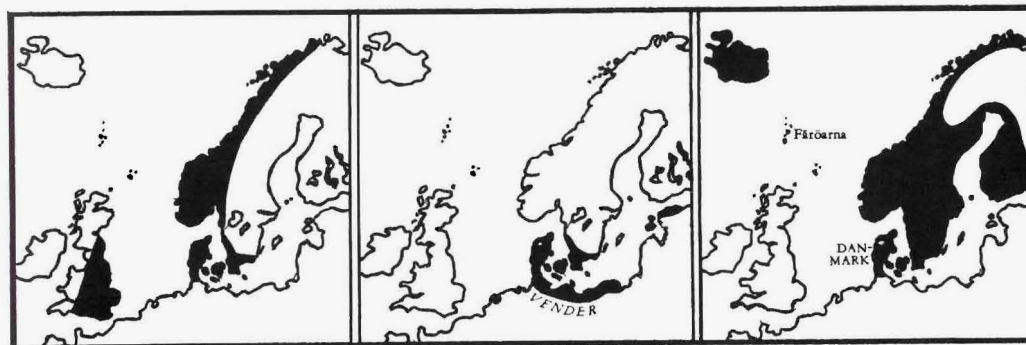
En la relació resumida de la història d'Escània que segueix hi he inclòs el que considero més important, sense tenir en compte el purament danès o suec.

Segle IX

Dinamarca es Jutlândia (amb Fyn i Sønderjylland)
compon de: Sjælland (amb Lolland i Falster)
Escània (amb Halland, Blekinge i Bornholm)

Segle X

Dinamarca és un estat important que probablement domina també el sud de Noruega (amb la regió de Bohus) i ha ocupat parts notables d'Anglaterra.



any 1030

any 1220

any 1397

Segle XI

- 1026 Els noruegs i els suecs s'alien contra els danesos. Fan estralls a Escània i a Själland i són vençuts a la batalla de Helgeån, el que fa que el rei Olaf perdi Noruega.
- 1075 Escània té unes 300 esglésies i una missió a Dalby. Es comença a construir la catedral de Lund i més tard la ciutat s'elegeix com a seu episcopal.

Segle XII

- Dinamarca és un regne en recessió a causa de discòrdies, lluites fratricides i els estralls fets pels vendels.
- 1104 És promogut el primer bisbe per un enviat del Sant Pare (uns 50 anys abans de a Suècia i Noruega).
- 1134 Erik Ejegog es venja del seu germà i des de Lund estableix el seu domini per tot el país.
- 1145 Es consagra la catedral.
- 1157 Valdemar es venja del seu germà assassinant a la vegada un altra germà seu, Sven (l'assassí), que regna a Escània. Posa al seu germanastre Absalon al bisbat, amb gran disgust dels escanesos. Això va conduir a una llarga rebel·lió dels habitants del nord d'Escània.
- 1180 Valdemar arriba amb el seu exèrcit.
- 1181 Els escanesos perden en la batalla de Dösjebro.

Segle XIII

Es produeixen hostilitats entre l'església i l'estat. Els arquebisbes de Lund tenen una gran responsabilitat en l'empobriment del país, que havia de portar a una decadència temporal. Själland i Escània sofreixen destrosses d'un príncep dels vendels que arriba per ajudar l'arquebisbe.

Segle XIV

- Guerra civil i impostos molt severos.
- El comte Johan de Kiel rep Escània i Själland com a fiança pel seu ajut al rei Kristoffer.
- 1330 Els escanesos es rebel·len contra la casa de Holstein. Els camperols entren a la catedral i fan un carnatge. Després s'ofereix a la corona sueco-noruega el domini d'Escània. El rei Magnus paga 34.000 marcs per Escània, que així i tot conserva les seves antigues lleis i altres drets. Escània torna desseguida a ser danesa sota Valdemar Atterdag que, això no obstant, perd la part occidental a favor de la Hansa. La seva filla, la princesa Margareta es barreja en l'afer i Escània torna a ésser danesa.
- 1397 Es forma la unió de Kalmar. Durant aquesta època es forma la base d'un odi nacional entre suecs i danesos, fet que va causar molts sofriments als escanesos.

Segle XV

- 1448 Segona dissolució de la Unió. Brutal saqueig suec a Escània.

Segle XVI

- 1520 El "Carnatge d'Estocolm" i dissolució definitiva de la Unió.
- 1523 Kristian el Bo (àlies el Tirà) és expulsat.
- 1525 Sören Norby comença una petita guerra a Escània i Blekinge a favor de Kristian. Perd Gotland.
- 1534 El castell de Malmöhus és arrasat en un intent de reinstalar Kristian.
- 1533 Gustau Vasa pressiona des del nord i els alemanys des del sud.
- 1562 Suècia reclama Escània, entre altres territoris.

1563 "La guerra dels set anys nòrdica".

-70

1570 Suècia retira les seves reclamacions. El rei danès reconeix la dissolució definitiva de la Unió.

Segle XVII

1611 La guerra de Kalmar.

1612 Els suecs fan una expedició de venjança. Les tropes de Gustau II Adolf converteixen en cendres per segona vegada la ciutat de Vä, el 5 de febrer. L'onze de febrer l'exercit és sorprès derrotat pels danesos a Vitsjö.

1613 La pau de Knäred.

1643 Els suecs tornen a arrasar Escània. S'ocupa tot el país, menys Malmö. Els camperols de les contrades boscanes s'apleguen en escamots armats.

1645 La pau de Brömsebro - Halland passa a ésser sueca.

1657 Els danesos declaren la guerra a Suècia.

1658 La pau de Roskilde - Escània i Blekinge passen sota el domini suec. (No obstant se les permetria conservar les seves lleis, drets, privilegis i llibertats, i ésser un estat dins l'estat). Però ... s'envia els escanesos a lluitar a favor de Suècia, s'aquarteren al país soldats mercenaris alemanys i polacs que es dediquen al pillatge, etc., etc.

Després de que Karl X viola la pau, esclata una insurrecció.

A Själland es forma el moviment de guerrilles propiament dit.

1660 Pau de Copenhaguen. Bornholm torna a ésser danesa.

1675 Dinamarca intenta recuperar el que ha perdut presentant batalla a Lund. Pels escanesos simpatitzar amb alguna de les parts s'oposa jugar-se la vida.

1676 Guerra de guerrilles a Escània.

-78

1676 Els danesos conquesten Kristianstad.

1678 Kristianstad torna a caure i passa a Suècia.



Casa a Dalarna on en Gustav Vasa es va amagar quan fugia de les tropes daneses. (any 1535)

Aquí s'estronca la història d'Escània, englobant-se en la de Suècia. Després d'aquesta última guerra, els suecs van intentar guanyar-se el cor dels escanesos amb "suavitat" (si es pot dir suavitat ja no poder parlar la llengua que hom ha fet servir durant generacions, etc.). Hi ha molts paral·lelismes entre la manera d'actuar dels suecs a Escània i els espanyols a Catalunya, tant durant l'edat mitjana com en èpoques modernes. En canvi l'actual rei de Suècia Carles Gustau encara no ha arribat tan lluny com per posar-se a parlar escanès en públic. Els escanesos tampoc tenen una llengua escrita si bé hi ha poetes del país que han fet alguns intents de crear-la. En aquest aspecte estem molt al darrera de Catalunya.

BODIL CEBALLOS
Traducció R. Bohigas

VERKLIGHETEN SOM KONST HOS ANTONI TÀPIES

Den katalanske konstnären Antoni Tàpies har i år ställt ut en rad nya verk, där man kan se en utveckling mot en mer humoristisk och mindre ogenomtränglig stil. Men det meditativa har han för den skull inte lämnat — inflytandet från zenbuddismen är fortfarande märkbart.

Av ERWIN LEISER

DET FINNS MÅNGA foton av Antoni Tàpies, ensam i studion eller bland vänner, också tillsammans med Picasso och Miró vars arvtogare han blivit. Men jag har inte sett en enda bild av Tàpies där han ler. Till och med när han på uppmaning av en fotograf vänt upp och ner på sitt arbetsbord så att det ser ut som ett av hans konstverk poserar han bredvid, sittande på en stol, med rynkad panna och sorgsen blick. Hans konst har aldrig varit glad, den präglas av den dystra spanska traditionen sådan den konserverats bakom de mörka murarna i hans hemstad Barcelona.

Dessa murar spelar en viktig och ofta omskriven roll i hans konst. Han säger själv om dem: "I den stad som genom familjetradition och vana i så hög grad blivit min stad har murarna bevitnat alla dessa lidanden och all denna efterblivna omänsklighet som drabbat vårt folk." Man får inte glömma att Tàpies var tretton år gammal när spanska inbördeskriget bröt ut år 1936 och att Barcelona inte föll i Francos händer förrän i januari 1939.

I sin grafiska svit "Catalana" har Tàpies år 1972, medan Franco ännu regerade, på sitt chifferspråk gestaltat katalanernas behov av frihet och autonomi. Där finns den katalanska fanans färger rött och gult, där finns de fyra röda linjerna på gul grund som enligt legenden är blodspår som den sårade greven av Barcelona på slagfältet lät rinna över sin gula sköld.

Detta motiv förekommer ofta hos Tàpies. Men fotspåren på hans tavlor kan också tillskrivas sardanasarna, och man upptäcker även hans egna finger- och fotavtryck, som inte placerats där enligt en konstnärlig planering utan ofta tillkommit av en slump, under arbetet. "Jag trampar på bilden utan att vilja det, för att jag annars inte når fram till hörnen, och ibland visar det sig att fotavtrycket kan användas. En gång, vid en utställning i Paris, rörde jag med händerna vid en bild som ännu inte steinat, och så stannade avtryck från mina fingrar och en del av händerna kvar. Det var en helt ny upptäckt för mig som jag ofta använt sedan dess, och inte bara jag."

Men det finns också arbeten där hans sinne för det absurda, det spirituella, humoristiska kommer till sin rätt, t.ex. den ovanliga boken "Novella" som han gestaltat tillsammans med diktaren Joan Brossa, en genial surrealistisk parodi på byråkratins försök att genom dokument och blanketter inregistrera hela den mänskliga tillvaron. Tàpies samlar stumfilmer och älskar framför allt komiker som Keaton och Chaplin som försvarar individualitet och integritet mot ett samhälle som vill likrikta alla. I år har han ställt ut nya skulpturer i Paris och nya tavlor i New York. Just skulpturens stränga former mildras ofta av en oväntad absurd humor. Jag tänker på en jättelik "filsko" eller "Buddhas tand",

på "Två fötter" utan tår, ett "orangevärgat ben" och "Böcker" som bara innehåller hans initialer. Också tavlorna har blivit ljusare, mildare, lekfullare. De är mindre ogenomträngliga än förut. De verkas ofta tyngdlösa och avklarade.

TÀPIES HAR ALLTID uppmätnat betraktaren till meditation. Hans konst är inte bara präglad av det han sett och ser i Barcelona, den uttrycker också en världssyn som formats av österländsk filosofi, av taoism, zen och buddhism. Av en ung amerikansk målare, som brukar meditera i ett zenkloster, lärde jag mig satsen: "Tingen är inte vad de synes vara och de är inte heller annorlunda". I en ny text som han kallat "Verklighet som konst" citerar Tàpies en liknande zen-tanke: "Man måste komma tillbaka från den punkt där tingen upphör att vara ting och blir formlösa genom ett dynamiskt flöde och en ny genomsynlighet." Tàpies tillfogar att man har sett "hela universum i ett sandkorn" och återvänt chockat till verkligheten, som man sett med andra ögon. Tàpies söker det hemliga, instängda som döljer sig bakom den synliga verkligheten. Han anser att "den som lever utan inre bilder, utan fantasi och utan den känslighet man behöver för att i sitt inre associera tankar och känslor inte kommer att se någonting alls".

Tàpies vill att vi alla ska uppfatta verkligheten som "den sten vi

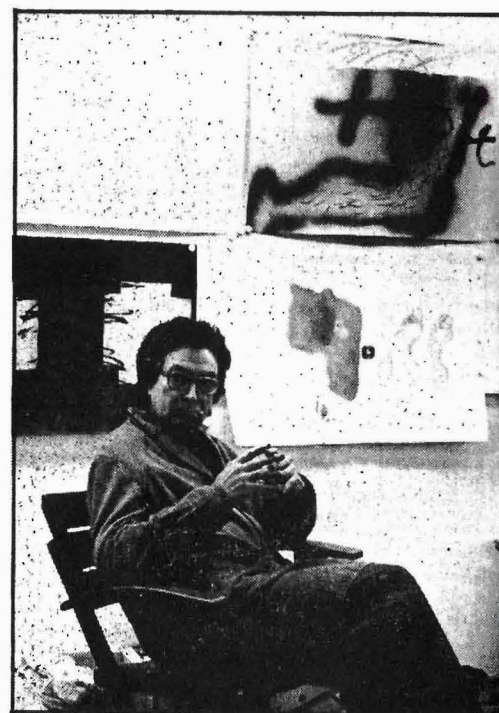
kommer att använda för att skapa den vackraste skulpturen. Det är konstnären att leva, att göra livet så 'vackert' som möjligt, även om detta inte alltid motsvarar den traditionella uppfattningen av skönhet." Tàpies citerar den japanske zenfilosofen D. T. Suzuki som definierat konstnären att leva som insikten att ett liv i frihet och ursprunglighet kan befria oss från den frukten, den smärta och den osäkerhet som är utmärkande för vår situation i dag. Tàpies ser betraktaren som en medskapare vars inbillningskraft och sensibilitet ger konstverket dess mening. Konstnären att "lämna en lucka som min fantasi kan fylla ut". Ingmar Björkstén har i sin understreckare "Tàpies talande katalanska tysnad" (SvD 84.08.11) påpekat att "det figurativa i ett förment dött ting förvandlas av honom till ett personligt vittnesbörd om verkligheten under ytan". Björkstén talar om möjligheten att inför ett fragment "bilda sig en levande föreställning om den helhet som bevaras i fragmentet". Detta är en av Tàpies metoder att låta tingen tala om vad som döljer sig bakom deras synliga former, att låta dem vittna om en inre verklighet, att låta dem sätta våra associationer i rörelse.

I SIN BOK "Konst kontra estetik", som finns i en tysk utgåva ("Kunst kontra Ästhetik", 1983, Erker-Verlag, St. Gallen), säger

Tàpies på våren 1973 att han inte uppfattar sig själv som en abstrakt målare. Visserligen använder han abstrakta element men i varje bild av honom finns det alltid något konkret. "Jag skulle inte kunna måla någonting utan att där skulle förekomma en bild, en idé eller en suggestion som står i relation till livet och som tillåter oss att se och skapa verkligheten." Tàpies talar om att se och att skapa verkligheten. Han definierar konsten som insikt i verkligheten, och som ett moraliskt sätt att förhålla sig. I "Verklighet som konst" citerar han Sutrans uppfattning att de som är goda men inte lär sig att bli visa måste räknas till de okunniga, med allt det onda som är en följd av okunnigheten. Han tar samtidigt ställning mot dem som bara söker vishet men inte lär sig vänlighet och medlidande.

Här talar den stränge moralisten Tàpies. Han citerar ofta det kinesiska ordspråket "Vägen leder genom dörren, varför går då ingen denna väg?" och menar därmed att det inte räcker att känna till den rätta vägen, man måste leva som man lär. Tàpies ser sin konst som en ordlös förkunskelse, ett chiffererat budskap — och som ett sätt att leva. För att kunna meditera och skapa drar han sig tillbaka till en ateljé som finns dold bakom en husvägg utan fönster på Calle Zaragoza i Barcelona, eller en ateljé i Campina, i ett katalanskt bergslandskap, eller till en keramisk verkstad i södra Frankrike. Många av hans keramiska arbeten har tillkommit i Gallifa, inte långt från Barcelona, i samma ateljé, hos Joan Gardy Artigas, där också Miró framställde sin keramik. I sina keramiska arbeten gestaltar Tàpies samma idéer som i sitt måleri och sin grafik, men med större omedelbarhet och kraft. Och det tycks finnas oändligt många variationsmöjligheter.

TILL ATT BÖRJA MED stod Tàpies i sitt bildspråk och sin estetik under dadaismens och surrealismens inflytande. Men som tjugofemåring lärde han känna Miró, och samtidigt idde han för första gången reproduktioner av Paul Klees arbeten. Bilder av Miró och Klee finns på väggarna i hans hus i Barcelona, om sitt första möte med deras verk säger han "Att Miró, trots att han egentligen uppfattades som en glad kolorist, kanske är den mera tragiske, den svartare av dem. Miró kan ibland slå hårt



Antoni Tàpies i en typisk min med några av sina konstverk.

med knytnavarna, om det är nödvändigt, medan Klee använder sig av milda övertalningsförsök. Det är två slags människor, två folk, två sammanhang, men hos båda upptäckte jag samma humanistiska bakgrund, som gjorde mig besträdd." Sakerligen har Tàpies som ung tagit intryck av Klees teknspråk, och Miró öppnade hans sinne för allt som finns i Barcelona och det katalanska landskapet. Att Miró och Tàpies har vitt skilda temperament är tydligt, men de står på en gemensam grund.

Bedvid Miró och Klee nämner Tàpies Ernst, Tanguy och andra surrealistiska konstnärer som haft inflytande på hans utveckling. Däremot är hans uttalanden om Picasso överraskande opersonliga. Han erkänner Picassos storhet och hyllar honom som "stor fredshjälte" och "en symbol för frihet". När han ställer Picasso bredvid "detta sekels största vetenskapsmän, diktare och tänkare" talar han om "hans världs-

bild och hans äventyr" men inte om hans konst. Bara i en skildring av sitt första besök hos Picasso i Paris på våren 1951, som återges i boken "Konstens Praktik" (tysk utgåva 1976, Erker-Verlag, St. Gallen), faller Tàpies ett omdöme om Picassos konst. Han säger om arbeten från Picassos ungdom att de är "bilder av en mycket frammande magi, behagliga och målade med en kraft som låter en känna lejonklon. Behagliga?"

Tàpies citerar ibland en mening av Miró som han också tillämpar på sin egen konst: "Viktigare än själva bilden är vad den står ut. Konsten kan dö, bilden kan förstöras. Det avgörande är fröet som kan frambringa något annat."

Erwin Leiser

Erwin Leiser är filmregissör och författare.

SVENSKA DAGBLADET

Tisdagen den 2 september 1986

POESIA

Fa uns mesos moria a Sabadell el poeta Joan Oliver, conegut amb el pseudònim Pere Quart. Nascut el 1899, fou membre de l'anomenat "Grup Sabadell" i durant la guerra civil tingué una intensa activitat cultural: publicà "Oda a Barcelona" (1936) on canta la Revolució químicament pura i estrenà "La fam" (1938). Exiliat a Xile, al tornar a Catalunya el 1948 va estar empresonat uns mesos. Gradualment esdevingué un dels símbols de la resistència cultural, especialment per a les generacions més joves. A "Assaig de plagi a la taverna" Pere Quart ironitza sobre la famosa poesia de Salvador Espriu "Assaig de càntic en el temple".

Assaig de plagi a la taverna

*Al sempre admirat Salvador Espriu,
si cal, amb disculpes*

Oh, que avingut estic amb la meva
petita, esclava, poc sortosa terra,
i com em recaria d'allunyar-me'n
oest i sud avall
on sembla que la gent és bruta
i pobra, accidiosa, inculta,
resignada, insolvent!
Aleshores, a la taverna nova, els companys dirien
fotent-se'n "Com qui s'agrada de la lletja,
així el lluç que pica un ham sense esquer",
mentre jo, encara prop, pensaria
en les velles fretures i confiances
d'aquest meu tossut poble.
I, ja tot sospesat, recularia
per restar aquí fins a la mort.
Car, fet i fet, tampoc no sóc tan ase
i estimo a més amb un
irrevocable amor
aquesta meva - i nostra -
bastant neta, envejada, bonica pàtria.

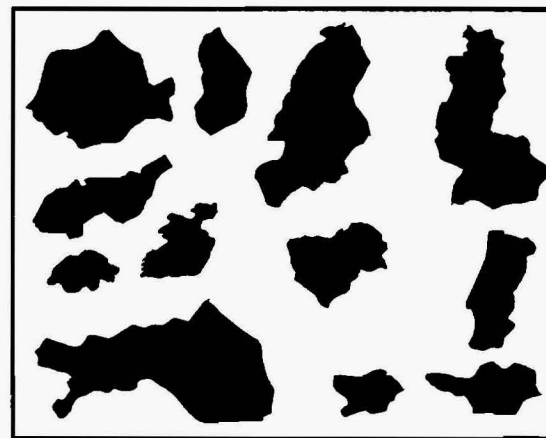
PERE QUART

ENTRETENIMENTS

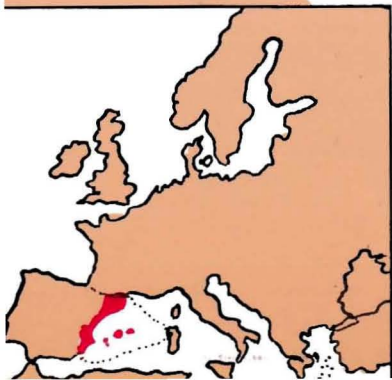
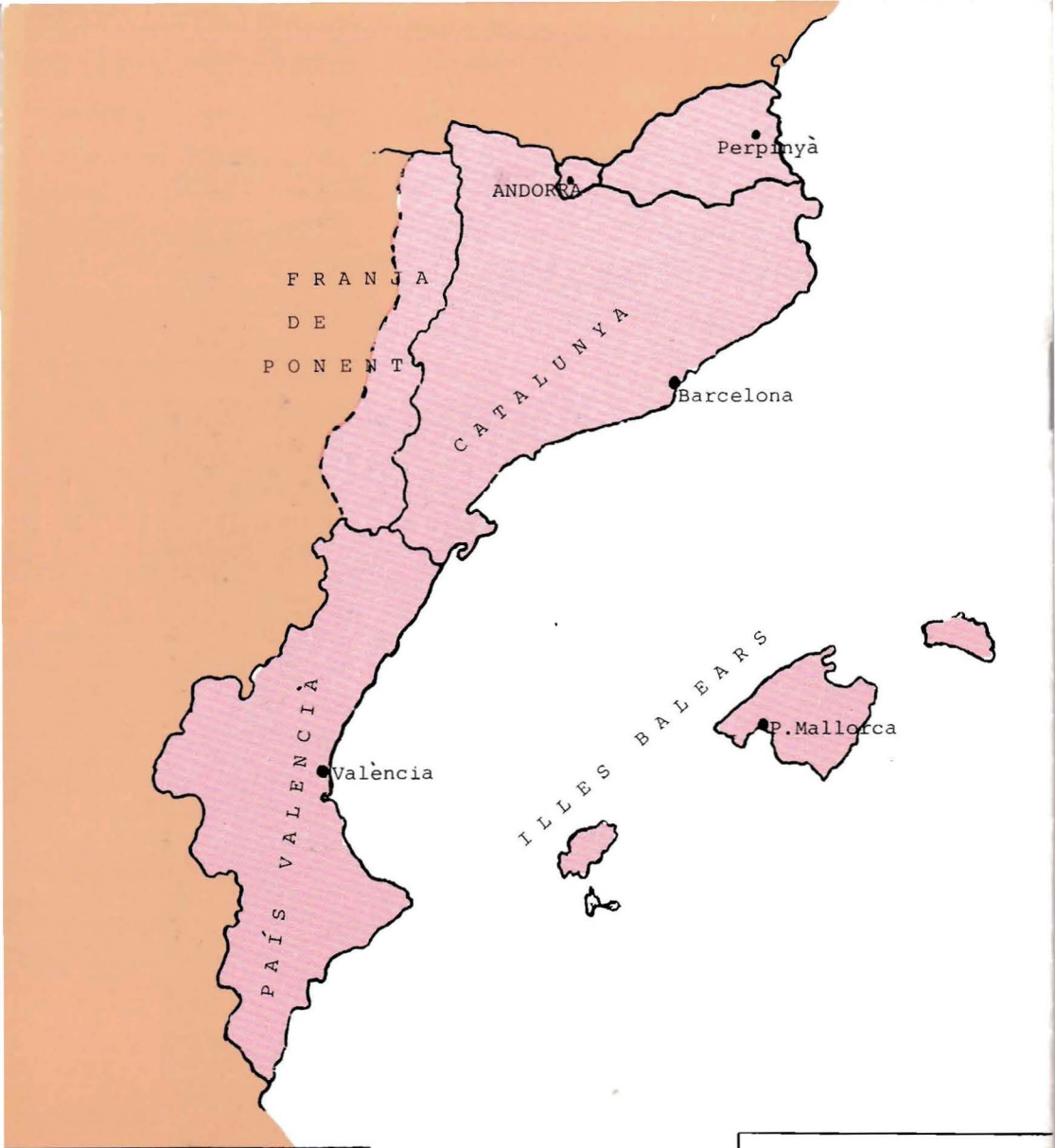
EMBOLIC DE LLETRES

M	T	A	R	R	E	G	A	O	V
I	R	O	L	O	T	L	L	F	A
F	E	R	I	P	O	L	L	I	L
A	M	A	T	A	R	O	E	G	B
L	P	V	I	C	T	Q	I	E	E
S	S	U	E	R	O	O	D	R	R
E	A	N	P	O	S	T	A	A	G
T	O	S	S	A	A	F	O	S	A

Cerqueu tretze poblacions de Catalunya.



Cerqueu dotze països europeus.



PAÏSOS CATALANS
KATALANSKA LÄNDER

